

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Zdravotně sociální fakulta
Katedra sociální práce a sociální politiky

Staroměstská 16, 370 04 České Budějovice
☎ 387007210, e-mail: lkozlova@zsf.jcu.cz

POSUDEK ŠKOLITELKY DISERTAČNÍ PRÁCE

Autorka: *Mgr. Vladimíra Nechvátalová roz. Vithová*

Název práce: *Tranzitní program – prevence nezaměstnanosti absolventa*

Školitelka: *doc. Ing. Lucie Kozlová, Ph.D.*

Předložená disertační práce reflektuje současný stav týkající se přechodu žáka se zdravotním handicapem ze školního prostředí do zaměstnání. Snahou autorky bylo analyzovat současné aktuální trendy v oblasti zaměstnanosti žáků a absolventů se zdravotním postižením, upozornit na problémy, se kterými se tato oblast potýká a navrhnout metodiku práce se žákem praktické školy jako uživatelem sociálních služeb zařazeným do tranzitního programu.

Disertační práce je rozdělena do dvou nosných částí, části teoretické a praktické, ve kterých autorka uceleným a fundovaným způsobem popisuje problematiku tranzitního programu. Teoretická část je oproti praktické části svým rozsahem disproporčně zastoupena, což neubírá na kvalitě disertační práce. I přes tuto rozsahovou disproporci tvoří teoretická část práce ucelený přehled o dané problematice a zajišťuje dobrou základnu pro praktickou část disertační práce.

V teoretické části, kterou tvoří kapitoly 2 – 8, nejsou opomenuta právní východiska, o které se tranzitní program opírá, přestože termín „tranzitní program“ není v legislativě vymezen. I když autorka uvádí, že „tranzitní program“ je ustálený termín, který je běžně používán pro komplex služeb a souvisí s ním i termíny „agentura pro podporované zaměstnávání“, „pracovní konzultant“ a „pracovní asistent“ není v předložené práci komplexně vysvětleno, z jakého důvodu není tento termín legislativně vymezen. Čtenáři, který se uvedenou problematikou nezabývá, by tato skutečnost mohla ztížit orientaci v textu. Vyčerpávajícím způsobem je zpracována oblast týkající se profesní přípravy a systému speciálního školství pro žáky se zdravotním postižením. Jednotlivé kapitoly a podkapitoly teoretické části práce nepostrádají návaznost a proporcionalitu.

Autorka předložené disertační práce si kladla za cíl zjistit, jaká je současná situace v oblasti přípravy žáků se zdravotním handicapem na vstup do pracovního prostředí a dále navrhnout optimální způsob práce se žákem praktické školy. Pro naplnění vytyčených cílů bylo nutné naformulovat výzkumné otázky, které se zabývaly faktory, které ovlivňují výběr zaměstnání, úspěšné působení žáka na pracovišti, zaměstnavatele při přijímání žáka do zaměstnání. Autorka vhodně začlenila výzkumnou otázku, která se týkala podpory absolventa při přechodu do zaměstnání. Vytyčené cíle a výzkumné otázky práce korespondují s metodikou, která je v kapitole 10 precizně popsána. Autorka se při popisu metod a technik, které byly v předložené práci použity při terénním sběru dat, opírá o názory odborníků z oblasti výzkumu (Hendl, Hubík, Miovský). Použitými metodami a technikami pro dosažení cílů práce byly: rozhovor s řediteli praktických škol v České republice, rozhovor s vedoucími pracovníky agentur pro podporované zaměstnávání, které poskytují tranzitní program a případová studie žáka praktické školy. Oceňuji, že autorka zmapovala všech 77 praktických škol a všech 12 agentur realizující tranzitní program v České republice. Komplexní zmapování zajistilo validitu získaných výsledků.

Kapitola 11 prezentuje výsledky, které jsou rozčleněny do čtyř podkapitol, které jsou zaměřeny na inventarizaci metod sociální práce používaných v tranzitních programech, na profesní přípravu a na uživatele služby. Čtvrtá podkapitola obsahuje především odpovědi na výzkumné otázky. Výsledky jsou logicky uspořádány a spolu s teoretickou částí disertační práce tvoří výbornou základnu pro kapitulu „Diskuse“ a pro návrh metodiky práce s uživatelem služeb v tranzitním programu.

Diskuse, která je obsažena ve dvanácté kapitole, obsahuje tři podkapitoly, ve kterých autorka vhodně srovnává použité metody a výsledky výzkumu s názory odborníků, které se uvedenou problematikou zabývají a konfrontuje je s vlastními názory. Obsahem třetí podkapitoly jsou navržené hypotézy, které vycházejí z výsledků provedeného kvalitativního výzkumu.

Přínosem předložené práce je kapitola 13, ve které je navržena metodika práce s uživatelem v tranzitním programu včetně spolupráce zainteresovaných subjektů. Třináctá kapitola obsahuje také odhad finančních nákladů na realizaci tranzitního programu. Právě tato kapitola uvádí nové poznatky týkající se problematiky uplatňování absolventů se zdravotním postižením na trhu práce, které vycházejí z teoretické i praktické části práce a také z praktické zkušenosti autorky, která působila jako pracovní konzultantka v tranzitním programu. Navržená metodika práce s uživatelem v tranzitním programu je již v současnosti používaným materiálem nejen organizacemi zabývajícími se tranzitním programem a praktickými školami.

Předložená disertační práce je přehledně a kvalitně zpracována. Dle mého názoru se autorce podařilo splnit vytyčené cíle. Disertační práce vychází z validních zdrojů, které jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů, který obsahuje domácí i zahraniční autory. Domnívám se, že předložená disertační práce bude cenným materiálem pro další koncepci řešení problematiky zaměstnávání absolventů se zdravotním postižením.

Na základě výše uvedeného hodnocení doporučuji předloženou disertační práci k obhajobě a navrhuji udělit Mgr. Vladimíře Nechvátalové titul Ph.D. v oboru Prevence, náprava a terapie zdravotní a sociální problematiky dětí, dospělých a seniorů.

V Českých Budějovicích dne 7. 5. 2008

doc. Ing. Lucie Kozlová, Ph.D.